

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 766/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. novembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]
[REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Borovskou, advokátska kancelária, Štefánikova 7, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 13 Cb 62/2014 z 23. novembra 2015 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43 Cob 125/2015 z 24. septembra 2015 a rozsudkom sp. zn. 43 Cob 28/2016 z 23. júna 2016, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED]
odmieta.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. septembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED]
[REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Borovskou, advokátska kancelária, Štefánikova 7,

Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 13 Cb 62/2014 z 23. novembra 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 43 Cob 125/2015 z 24. septembra 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a jeho rozsudkom sp. zn. 43 Cob 28/2016 z 23. júna 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“), ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou konania o zaplatenie peňažného plnenia s príslušenstvom vedeného okresným súdom pod sp. zn. 13 Cb 62/2014 v procesnom postavení odporkyne. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 13 Cb 62/2014 z 5. februára 2015 žalobu zamietol a navrhovateľa zaviazal na náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku sťažovateľka i navrhovateľ podali odvolanie. Krajský súd napadnutým uznesením rozsudok okresného súdu sp. zn. 13 Cb 62/2014 z 5. februára 2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne okresný súd napadnutým rozsudkom zaviazal sťažovateľku na zaplatenie peňažného plnenia spolu s príslušenstvom a na náhradu trov konania navrhovateľa. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny.

Sťažovateľka v sťažnosti predostiera genézu právneho vzťahu s navrhovateľom, uvádza skutkové okolnosti prípadu, pričom napáda jednotlivé právne závery krajského súdu uvedené v odôvodnení jeho napadnutého uznesenia a polemizuje s nimi. V nadväznosti na to poukazuje na jednotlivé časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu a formuluje k niektorým v ňom obsiahnutým právnym záverom vlastné stanovisko. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu formuluje v podstate tie isté výhrady ako vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu. Krajskému súdu vyčíta, že odôvodnenie jeho napadnutého rozsudku je rozporuplné, vnútorne nekonzistentné a neuspokojivé. V konkrétnostiach namieta, že *„oba súdy použili pri posúdení skutkového*

stavu a aplikácii právnych noriem nepredvídateľnú interpretačnú ľubovôľu, spočívajúcu v zjavne neodôvodnenom a nespravodlivom vybočení zo štandardného výkladu, keď na jednej strane konštatujú, že došlo k uzatvoreniu zmluvy o dielo konkludentne a následne posúdili ten istý právny vzťah na základe zmluvy uzatvorenej písomne, keď raz bolo potrebné aplikovať ustanovenia občianskeho a druhom prípade ustanovenia obchodného zákonníka“. Vychádzajúc z uvedeného dospieva k záveru o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré považuje za arbitrárne, keďže podľa jej názoru nedáva odpovede na jej zásadné argumenty, preto sa domnieva, že došlo k porušeniu jej označených práv aj napadnutým rozsudkom krajského súdu.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu, napadnutým uznesením a rozsudkom krajského súdu, označené rozhodnutia týchto súdov zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľke priznal náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých

prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu, napadnutým uznesením a rozsudkom krajského súdu, ako aj porušenie týchto práv postupom označených súdov, ktorý predchádzal ich vydaniu.

1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu, ako aj ich postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Ústavný súd zistil, že prerokúvaná sťažnosť v tejto časti je totožná so sťažnosťou sťažovateľky, o ktorej už ústavný súd rozhodol uznesením sp. zn. II. ÚS 343/2016 z 26. apríla 2016, keď vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu konštatoval nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie a vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu konštatoval jej neprípustnosť, keďže nejde o konečné rozhodnutie vo veci samej.

Z uvedeného vyplýva, že prerokovaniu sťažnosti v tejto jej časti bráni prekážka už rozhodnutej veci, preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu neprípustnosti vyplývajúceho z § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde.

2. K napadnutému rozsudku krajského súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Sťažovateľka v podstate namieta, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je vecne nesprávne, pretože došlo k dezinterpretácii podľa jej názoru rozhodných skutkových okolností prípadu, a tým k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci krajským súdom, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu jej označených práv. Sťažovateľka de facto namieta odlišné právne posúdenie skutkových okolností prípadu, teda polemizuje s právnymi závermi krajského súdu uvedenými v odôvodnení napadnutého rozsudku. Sťažovateľka teda tvrdí, že napadnutý rozsudok je arbitrárny.

Ďalšou námietkou sťažovateľky je, že krajský súd nedostatočne reagoval na jej námietku nedostatku vecnej legitímácie navrhovateľa. Ústavný súd v súvislosti s touto námietkou poukazuje na tú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorej krajský súd reagoval na túto námietku sťažovateľky a konštatoval, že samotné nesprávne označenie obchodného mena navrhovateľa na zmluve v dôsledku písárskej chyby za súčasného uvedenia viacerých nepochybných identifikačných údajov navrhovateľa (IČO, označením výpisu z obchodného registra, údajmi IČO DPH, číslom účtu a bankovým spojením) a podpisom štatutárneho orgánu navrhovateľa na zmluve nespôsobuje pochybnosti o identite osoby, ktorá zmluvu uzatvorila. Tento záver krajského súdu je podľa názoru ústavného súdu primerane logicky odôvodnený, pričom ho nemožno považovať ani za arbitrárny ani za neodôvodnený, preto ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa s touto námietkou sťažovateľky náležite konformne s ústavou vysporiadal.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Poukazujúc na svoju stabilizovanú judikatúru ústavný súd zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Prvoradou úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (*mutatis mutandis* napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažností v tomto konaní skúmal, či napadnutý rozsudok krajského súdu je z ústavného hľadiska udržateľný a akceptovateľný. Vychádzajúc z charakteru námietok sťažovateľky je možné konštatovať, že sťažovateľka namieta arbitrárnosť výkladu noriem súkromného práva vo väzbe na skutkové okolnosti prípadu. Po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd dospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v tejto časti.

Krajský súd podľa názoru ústavného súdu jasne a zrozumiteľne odôvodnil svoje úvahy, ktoré majú svoj podklad vo vykonanom dokazovaní, pričom ústavný súd nezistil, že by miera interpretácie aplikovaných ustanovení Obchodného zákonníka vo väzbe na rozhodujúce skutkové okolnosti prípadu bola arbitrárna, resp. že by napadnutý rozsudok bol nedostatočne odôvodnený. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na rozhodné a nesporné skutočnosti, a to že strany uzavreli písomnú zmluvu, kde jednoznačným spôsobom strany určili svoje záväzky, ako aj voľbu právneho predpisu, ktorým sa má riadiť ich právny vzťah, preto požiadavka sťažovateľky o vysporiadanie sa súdu s otázkou, čím sa riadil ich právny vzťah pred uzatvorením písomnej zmluvy, je irelevantný, pretože či už išlo o ústnu zmluvu respektíve konkludentnú zmluvu, tento jej obsah bol jednoznačne inštitucionalizovaný do písomnej formy, ktorá nepochybne zachycuje vôľu subjektov právneho vzťahu. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka nemožno vyvodiť, že zmluvu o dielo podľa Obchodného zákonníka nie je možné uzatvoriť aj ústne, resp. konkludentne. Pokiaľ sa sťažovateľka domáhala priznania statusu slabšej strany alebo využitia jej neskúsenosti pri uzatváraní zmluvy, krajský súd poukázal na to, že sťažovateľka už v minulosti uzatvárala obdobné zmluvy s obdobným predmetom, preto túto jej námietku neakceptoval.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľkou prezentované tvrdenia, jeho úsudky a ním predstretý právny záver, ku ktorému v primerane podrobnej argumentácii zdôvodnil svoje úvahy opierajúc sa rozhodné skutočnosti relevantné pre rozhodnutie o uplatnenom nároku. Ústavný súd sa teda z obsahu napadnutého rozhodnutia krajského súdu presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že v tomto ohľade sťažovateľka dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti jej právnej veci, závery krajského súdu sú logické, vychádzajúce zo skutkových okolností veci a relevantných právnych noriem, k čomu krajský súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (m. m. I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03).

Ústavný súd dodáva, že zhodne s Európskym súdom pre ľudské práva neskúma, či dôvody uvedené v rozhodnutí sú vecne správne (VandeHurk c. Holandsko z 19. 4. 1994, séria A, č. 229, § 61, správa Európskej komisie pre ľudské práva vo veci Fouquet c. Francúzsko, recueil I/1996, s. 29). Je vecou ústavnej zodpovednosti celej sústavy všeobecných súdov, aby chránili zákonnosť spôsobom, ktorý je vecne správny, primerane odôvodnený a nie je arbitrárny. Ústavný súd však vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody. Keďže ale ústavný súd v prípade napadnutého rozsudku krajského súdu prejav svojvôle, resp. zjavnej neodôvodnenosti nezistil, nepovažoval v danom prípade argumentáciu sťažovateľky za spôsobilú na to, aby len na jej základe bolo možné napadnuté rozhodnutie krajského súdu hodnotiť ako ústavne neakceptovateľné a neudržateľné.

Na podporu svojich záverov ústavný súd poukazuje aj na to, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Rovnako ESĽP judikoval, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (GarcíaRuiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESĽP však nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje

na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že v rámci predbežného prerokovania veci dospel k záveru o nedostatku relevantnej súvislosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, a označeným základným právom sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto sťažnosť sťažovateľky v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2016